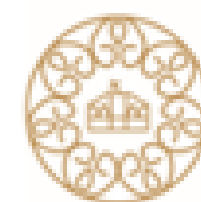

MULTIMODÁLIS TANULÁSI KÖRNYEZETEK ÉS AFFEKTÍV BEVONÓDÁS HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK KÖRÉBEN

MellearN

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDOVIKA

Kapusi Vanessza

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola

kapusi.vanessza@icloud.com

Témavezető: Dr. habil. Dominek Dalma Lilla

AZ AFFEKTÍV BEVONÓDÁS MINT KUTATÁSI FÓKUSZ

- A tanulási eredményesség az affektív tényezőkkel is összefügg (Fredricks et al., 2004; Pekrun, 2006, 2014).
- Az oktatáskutatásban: kognitív megközelítésekől → affektív és részvételi dimenziók (Schutz & Pekrun 2007; Harley et al., 2019; Parker et al., 2021).
- Kevés fókusz a hátrányos helyzetű tanulók affektív tapasztalataira.
- A kutatás célja a kapcsolódó szakirodalmak és empirikus eredmények szisztematikus feltérképezése.

HAZAI KONTEXTUS: EGYENLŐTLENSÉGEK ÉS TANULÓI BEVONÓDÁS

- Családi háttér → tanulói teljesítmény (Csapó et al., 2014).
- A társadalmi háttér hatása Magyarországon az OECD-átlagnál erősebb (OECD, 2023).
- A digitális eszközhasználat nem szünteti meg az oktatási egyenlőtlenségeket; a digitális írástudás társadalmi háttér szerint is differenciálódik (Erdős et al., 2024).
- A támogató tanulási környezet kulcsszerepű a hátrányos helyzetű tanulóknál. (Fejes & Szűcs, 2018).
- Multimodalitás: lehetséges út a bevonódás támogatásához.

MIT VIZSGÁL A SZAKIRODALMI SZINTÉZIS?

- Milyen affektív dimenziók jelennek meg a multimodális/digitális tanulási környezetek szakirodalmában?
- Hogyan kapcsolódik ezekhez a tanulói bevonódás és motiváció?
- Milyen módon jelenik meg a társadalmi háttér, a méltányosság vagy a hátrányos helyzet?
- Hol azonosítható egyetértés, feszültség vagy kutatási hiány?

KERESÉSI STRATÉGIA

Adatbázisok: ERIC, Scopus.

Időintervallum: 2010–2026.

Fő keresési tengelyek:

- multimodal learning / multimodality / multimodal pedagogy
- student engagement / motivation / affective learning / learning experience
- equity / inclusion / disadvantaged learners / digital inequality

Dokumentumtípusok: tanulmányok, review-k, konferenciaközlemények

Scopus ált. keresés
multimodális tanulási fókusz
mellett → 268

Scopus affektív szűrés
motiváció / bevonódás / tanulási
élmény mentén → 44

+

ERIC ped. keresés
motivation + engagement +
digital / online learning →
185 exportált rekord

Előzetes összesített korpusz
N = 229

**Duplikátumok és
tematikailag távoli rekordok
kizárása**

**Absztrakt- és kulcsszóalapú
relevanciaszűrés**

**Mélyebb elemzésre
kiválasztott tanulmányok**
37

**Végző szintézisbe bevont
kulcstanulmányok**
N=22

Módszertani család	Vizsgált fókusz	Tanulmányok	Megállapítások
Keresztmetszeti survey / SEM	A feladatrelevancia, kurzusvilágosság, kontroll- és értékhiedelmek erős engagement-prediktorok	Vo & Ho, 2024	Jó mechanizmuskép, gyenge kauzalitás
Profilanalízis / motivációs-érzelmi modellek	A pozitív érzelmi profil magasabb motivációval, engagementtel és teljesítménnyel jár	Parker et al., 2021; Yang et al., 2025	Az affektív mintázatok differenciáltak, nem binárisak
Kvalitatív / esettanulmány	A multimodalitás differenciált tanulói részvételi formákat tehet lehetővé	de Groot, 2025; Barnes & Tour, 2023; Kim et al., 2026	Erős folyamatleírás, korlátozott általánosíthatóság
Rövid intervenció / vegyes módszer	A DMC vagy inquiry-based multimodális tanítás növelheti a motivációt és engagementet	Fang et al., 2025; Souza et al., 2026	Ígéretes hatás, de időtáv és mintanagyság korlátozott
Review / meta / umbrella review	A HH hatása mediált; az inklúzióhoz kontextualizált és hozzáférhető EdTech kell	Tan, 2024; Gardner & Leary, 2023; Haßler et al., 2025; Rashid et al., 2026	Erős háttér, kevés közvetlen triadikus bizonyíték
Multimodális analytics / fiziológiai mérés	Az affektív dinamika és engagement valós időben mérhető, de equity-kapcsolat ritka	Henke et al., 2026; Dan et al., 2026	Módszertani frontier, még kevésbé pedagógiailag és equity-szempontról beágyazott

FŐ AFFEKTÍV MINTÁZATOK

- Strukturált és releváns multimodális környezet → erősebb bevonódás.
- Kurzusegyértelműség, feladatrelevancia, visszajelzés: tanulói bevonódás.
- Magas kontrollérzet és öröm → kedvezőbb teljesítmény és önértékelés (Parker et al., 2021).
- A multimodális kompetencia összefüggést mutatott az önhatékonysággal és az írásörömmel (de Groot, 2025).
- A kompetens részvétel fontosabb, mint az aktivitás mennyisége.

MÉLTÁNYOSSÁG, INKLÚZIÓ ÉS MULTIMODÁLIS PEDAGÓGIA

- A multimodalitás akkor bizonyult eredményesnek, ha legitim tanulási nyelvként működött (Barnes & Tour, 2023).
- A transzmodális pedagógia lehetővé tehetné a teljes szemiotikai repertoár használatát (Kim et al., 2026).
- A vizuálisan hozzáférhető és többmódú kommunikáció különösen fontos inkluzív környezetekben.
- Az eredményesség erősen függött a kulturális és anyagi kontextustól (Gardner & Leary, 2023).
- A szakirodalom alapján a multimodális pedagógia elsősorban designkérdésként értelmezhető.

NEMZETKÖZI EREDMÉNYEK HAZAI OLVASATA

- A multimodalitás méltányossági szerepe: a tanulói részvétel feltételeinek újrarendezése.
- Kompenzáció: bevonódás, kifejezőképesség, önhatékonyság támogatása.
- A digitális hozzáférés önmagában kevés; a tanári mediáció és a feladatstruktúra döntő.
- Kulcskérdés: mit ismer el az iskola legitim tanulói teljesítményként?
- A következő kutatási lépés: iskolai terepkutatás hátrányos helyzetű tanulókkal.

ÖSSZEGZÉS

- A multimodális pedagógia a tanulói bevonódás, önkifejezés és jelentésalkotás támogatásának lehetséges kerete.
- Eredményesség → pedagógiai struktúra és tanári mediáció
- Hátrányos helyzet → alulreprezentált kutatási dimenzió.
- Pedagógiai jelentőség → legitim részvétel és jelentésalkotás bővítése.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Barnes, M., & Tour, E. (2023). Empowering English as an additional language students through digital multimodal composing. *Literacy*. <https://doi.org/10.1111/lit.12319>
- Csapó, B., Fejes, J. B., Kinyó, L., & Tóth, E. (2014). Az iskolai teljesítmények alakulása Magyarországon nemzetközi összehasonlításban. In T. Kolosi & I. G. Tóth (Eds.), *Társadalmi Riport 2014* (pp. 110–136). TÁRKI.
- de Groot, F. O. (2025). Sticky voices: Affect and critical digital literacies in multimodal academic feedback. *System*, 134, Article 103808. <https://doi.org/10.1016/j.system.2025.103808>
- Erdős, A., Somlán, F., & Vadász, Cs. (2024). Digitális eszközök – értékteremtő tudás: PISA 2022 – háttérelmzés. Oktatási Hivatal
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59–109.
- Gardner, J., & Leary, H. (2023). Online learning for first-generation and underrepresented minoritized students: A scoping review. *Online Learning*.
- Harley, J. M., Pekrun, R., Taxer, J. L., & Gross, J. J. (2019). Emotion regulation in achievement situations: An integrated model. *Educational Psychologist*, 54(2), 106–126. <https://doi.org/10.1080/00461520.2019.1587297>
- Kress, G. (2010). *Multimodality: A social semiotic approach to contemporary communication*. Routledge.
- Mayer, R. E. (Ed.). (2005). *The Cambridge handbook of multimedia learning*. Cambridge University Press.
- OECD. (2023). *PISA 2022 results (Volume I): The state of learning and equity in education*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/53f23881-en>
- Parker, P. C., Perry, R. P., Hamm, J. M., Chipperfield, J. G., Pekrun, R., Dryden, R. P., Daniels, L. M., & Tze, V. M. C. (2021). A motivation perspective on achievement appraisals, emotions, and performance in an online learning environment. *International Journal of Educational Research*, 108, Article 101772.
- Schutz, P. A., & Pekrun, R. (Eds.). (2007). *Emotion in education*. Academic Press.
- Tan, C. Y. (2024). Socioeconomic status and student learning: Insights from an umbrella review. *Educational Psychology Review*, 36, Article 100.
- Vo, H., & Ho, H. (2024). Online learning environment and student engagement: The mediating role of expectancy and task value beliefs. *The Australian*

**KÖSZÖNÖM
A MEGTISZTELŐ
FIGYELMET!**